

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 5/01-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu predbežne prerokoval podnet Ing. Š. M., bytom Š, zastúpeného JUDr. J. O., advokátkou, L., na začatie konania vo veci porušenia jeho základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Leviciach v konaní vedenom pod sp. zn. Nc 227/98 a takto

r o z h o d o l :

Podnet Ing. Š. M. na začatie konania o d m i e t a z dôvodu svojej nepríslušnosti na prerokovanie veci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Dňa 11. januára 2001 Ing. Š. M., bytom Š. (ďalej len „navrhovateľ“), doručil Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podnet na začatie konania vo veci porušenia jeho základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu v Leviciach v konaní vedenom pod sp. zn. Nc 227/98.

Navrhovateľ konkrétne uviedol, že uznesením Okresného súdu v Leviciach č. k. Nc 227/98-34 z 11. 6. 1998 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 8 Co 413/98- 83 z 26. 2. 1999 bolo na základe návrhu M. M. pred začatím konania nariadené predbežné opatrenie, ktorým mu bolo zakázané „disponovať s mojím účtom vo Všeobecnej úverovej banke, a. s., expositúra Šahy, č. 1151313455/0200 s názvom Ing. Štefan Matyis, ako aj s inými účtami znejúcimi na názov Ing. Štefan Matyis, rodné číslo 451114/751 alebo IČO 11 720 930 v tejto banke tak, aby zostatky na týchto účtoch neklesli spolu pod sumu 2.200.000 Sk“. M. M. bola zároveň uložená „povinnosť, ak tak doteraz neučinila, podať do jedného mesiaca od doručenia tohto rozhodnutia návrh na súd týkajúci sa vysporiadania nárokov účastníkov z činnosti združenia „Združenie Cestoviny Melinda“, resp. z ich zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov“. Všeobecnej úverovej banke, a. s., sa zakázalo realizovať navrhovateľovi týmto rozhodnutím zakázané úkony.

Podľa tvrdenia navrhovateľa v dôsledku toho, že M. M. nespĺnila povinnosť uloženú uvedeným uznesením odvolacieho súdu podať v určenej lehote návrh na vypořádanie nárokov účastníkov z činnosti uvedeného združenia (za ktorý nepovažuje jej návrh z 30. 4. 1999 na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie 920.965,39 Sk s prísl., t. č. vedený na Okresnom súde v Leviciach pod sp. zn. 13 Cb 288/99), predbežné opatrenie zo zákona podľa § 77 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zaniklo dňom 10. 6. 1999. Sudkyňa, vybavujúca vec pod sp. zn. Nc 227/98, na základe podaných žiadostí o vyjadrenie, či M. M. podala na súd návrh, ako jej to uložil odvolací súd v predbežnom opatrení, prípisom zo 14. 10. 1999 oznámila navrhovateľovi a Všeobecnej úverovej banke, a. s., „že k zániku predbežného opatrenia nedošlo, pretože z rovnopisu návrhu o zaplatenie 920.965,39 Sk je zrejmé, že návrh sa týka vysporiadania nárokov účastníkov z činnosti združenia „Združenie Cestoviny Melinda““.

V tomto prípise – oznámení navrhovateľ videl porušenie jeho práva vlastníť majetok (s prostriedkami na svojich účtoch nakladať, využívať na ďalšie investovanie do svojej podnikateľskej činnosti, plniť si prostredníctvom nich svoje záväzky). Proti

tomuto oznámeniu nemá žiadny účinný opravný prostriedok, pretože nejde o rozhodnutie súdu.

Navrhovateľ ďalej uviedol, že využil možnosť podať návrh na zrušenie predbežného opatrenia domnievajúc sa, že sa súd s jeho námietkami o zániku predbežného opatrenia bude zaoberať. Návrh bol ale uznesením Okresného súdu v Leviciach č. k. Nc 227/98-126 zo 17. 7. 2000 zamietnutý a na základe jeho odvolania je vec v štádiu odvolacieho konania. Odvolacie konanie trvá dlho, nemôže ďalej čakať na jeho výsledok. Konanie o zrušenie predbežného opatrenia je nadbytočné, nedôvodné, pretože predbežné opatrenie zaniklo.

Podľa navrhovateľa Okresný súd v Leviciach tým, že ako štátnomocenský orgán zneužil svoje postavenie vydaním potvrdenia, ktorým je peňažný ústav ako realizátor nariadeného predbežného opatrenia viazaný, porušil jeho základné ľudské právo nakladať s jeho majetkom predstavujúcim peňažnú sumu uloženú v banke. Konaním súdu mu vznikla priama i nepriama škoda vyjadrená v úrokoch, ktoré spláca z pôžičiek, v penále, ktoré je povinný zaplatiť daňovému subjektu, a v strate na podnikateľských ziskoch.

Navrhovateľ k podnetu pripojil na vec sa vzťahujúce písomnosti.

II.

Ústavný súd môže začať konanie aj na podnet právnických alebo fyzických osôb, ak namietajú porušenie svojich práv (čl. 130 ods. 3 ústavy). Ustanovenie § 20 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktoré sa týka návrhu na začatie konania, platí aj pre podanie podnetu (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nie je ústavný súd príslušný (...), môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania (...) (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Predmetom podnetu navrhovateľa je tvrdené porušenie jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ktorého sa mal dopustiť okresný súd tým, že príslušnej banke a navrhovateľovi na ich žiadosť oznámil, že k zániku nariadeného predbežného opatrenia nedošlo, hoci podľa navrhovateľa nebol M. M. podaný v určenej lehote ten návrh na začatie konania, ktorého podanie jej bolo v uznesení o nariadenom predbežnom opatrení uložené, a preto podľa § 77 ods. 1 písm. a) OSP nariadené predbežné opatrenie zaniklo.

Z dokladov pripojených k podnetu vyplýva, že Krajský súd v Nitre v rozhodnutí z 26. 2. 1999, ktorým rozhodol v predmetnej veci o nariadení predbežného opatrenia pred začatím konania, zároveň uložil M. M. „povinnosť, ak tak doteraz neučinila, podať do jedného mesiaca od doručenia tohto rozhodnutia návrh na súd týkajúci sa vysporiadania nárokov účastníkov z činnosti združenia „Združenie Cestoviny Melinda“, resp. z ich zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov“. Zároveň Všeobecnej úverovej banke, a. s., zakázal realizovať odporcovi (navrhovateľovi v tomto konaní) týmto rozhodnutím zakázané úkony. Navrhovateľ uviedol, že toto rozhodnutie právny zástupca M. M. prevzal 10. 5. 1999. Navrhovateľ v podnete nepopieral, že M. M. podala dňa 30. 4. 1999 na Okresný súd v Leviciach návrh na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie 920.965,39 Sk s prísl., ale namietal, že ide o iný návrh, než ktorý jej bol uložený podať. Z podnetu ďalej vyplýva, že po tom, čo sudkyňa okresného súdu oznámila navrhovateľovi a dotknutému peňažnému ústavu, že k zániku predbežného opatrenia nedošlo, navrhovateľ podal na okresný súd návrh na zrušenie predbežného opatrenia, ktorý bol uznesením okresného súdu zo 17. 7. 2000 zamietnutý o. i. z dôvodu, že na okresný súd bol dňa 30. 4. 1999

podaný M. M. návrh, ktorý sa týka vyporiadania nárokov účastníkov z činnosti združenia „Združenie Cestoviny Melinda“. Navrhovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu odvolanie, o ktorom podľa tvrdenia navrhovateľa nebolo doteraz rozhodnuté.

K uvedenému ústavný súd poznamenáva, že podľa svojej konštantnej judikatúry nemôže rozhodovať namiesto súdov v občianskoprávných veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov a nemá právomoc konať a rozhodovať o veciach, ktoré sú zverené do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 30/00). Nemá teda právomoc zasahovať do konania pred všeobecnými súdmi (I. ÚS 34/00).

Otázka posúdenia, či v konkrétnom prípade došlo k zániku nariadeného predbežného opatrenia podľa § 77 ods. 1 písm. a) OSP, tak ako sa toho dovoľáva navrhovateľ, je takou otázkou, ktorá patrí do výlučnej právomoci príslušného všeobecného súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje Najvyšší súd Slovenskej republiky (I. ÚS 24/00). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy (I. ÚS 4/00).

Ústavný súd ďalej pripomína, že v zásade len po vyčerpaní opravných prostriedkov, ktoré účastníkom konania priznáva OSP a ktoré možno považovať s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu za účinné a dostupné, môže byť prípustný ich návrh na ústavný súd, ktorého predmetom bude žiadosť o ochranu konkrétneho základného práva alebo slobody, ktoré zaručuje ústava alebo medzinárodná zmluva podľa čl. 11 ústavy (I. ÚS 9/00). Uvedené sa v plnom rozsahu vzťahuje aj na podnety,

v ktorých sa namieta porušenie základných práv a slobôd postupom všeobecných súdov vo veciach predbežných opatrení (II. ÚS 37/00; I. ÚS 46/00).

Navrhovateľ v podnete uviedol, že proti postupu, ktorým podľa jeho názoru došlo k porušeniu práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a ktorým mu vznikla priama a nepriama škoda, nemá žiadny účinný opravný prostriedok. Za taký zrejme nepovažuje konanie o zrušenie predmetného predbežného opatrenia, ktorého začatie svojím návrhom vyvolal a ktoré je v súčasnosti v štádiu odvolacieho konania. Ústavný súd sa s týmto názorom nestotožňuje.

Podľa jeho názoru je práve toto v súčasnosti neskončené občianskoprávne konanie tým konaním, v ktorom sa právne relevantným spôsobom posudzuje otázka zániku, resp. účinnosti predmetného predbežného opatrenia. Okrem toho navrhovateľ mohol s cieľom zabrániť účinkom nariadeného predbežného opatrenia vyvolať začatie občianskoprávneho konania aj priamo proti jeho realizátorovi, ak podľa jeho názoru predmetné predbežné opatrenie zo zákona zaniklo.

Z uvedeného vyplýva, že OSP poskytuje účastníkovi, voči ktorému smeruje výrok sporného predbežného opatrenia, primeranú a efektívnu ochranu pred tými jeho účinkami, v ktorých vidí porušenie svojho základného práva.

Pokiaľ navrhovateľ v tejto súvislosti namietal vznik škody, ústavný súd poznamenáva, že navrhovateľ má možnosť v prípade, že sa potvrdí ako správne jeho tvrdenie o zániku predmetného predbežného opatrenia, uplatniť aj postup podľa § 77 ods. 3 OSP. Ani s ohľadom na toto ustanovenie, ktoré navrhovateľovi za podmienok v ňom ustanovených priznáva právo domáhať sa náhrady ujmy, ktorá mu predbežným opatrením vznikla, nemožno považovať jeho názor o neexistencii dostupných a účinných opravných prostriedkov v rámci konania pred všeobecnými súdmi za odôvodnený.

Nakoľko v konaní na ochranu toho práva, ktorého porušenie navrhovateľ namietal, nebola vo veci daná príslušnosť ústavného súdu, bolo potrebné jeho podnet po predbežnom prerokovaní z tohto dôvodu odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2001